

Nimi	Kontakt	Mis seal täna?	Kas külastatav?	Park	Hooned	Ajalugu	Lisainformatsioon
Abja mõis	52 50 155 Ülari Niinemägi	Seisab tühjana	Ei	Korrastatud, tiigid on taastamisel.	Säilinud on veel kelder, tall, aedniku maja, preilide maja.	Algselt kuulus Johannes Finckile. Mõis oli olemas Abja kandis juba 1460. aastal.	Ekskursioon kohapeal mõisapargis Helju Lehesmets: 43 61 277
Õisu mõis	3 65 1467	Seal asub Õisu Põllumajandus-tehnikum.	Jah	Pargis asuvad skulptuur ja purskkaev. Park ise on veidi räämas.	Suurem osa hävinud, kui alles on veel näiteks kõvertallid ja –ait, teenijatemaja. Osad hooned on varemetes, näiteks laudad ja küünid.	Õisu mõisa ajalugu ulatub 16. sajandisse. Algselt kuulus Jesper Mattson Krusile. Hiljem aga riigile. 18. sajandil kinkis vene keisrinna Jelizaveta Petrovna Peter Siversi lesele.	Õisu mõisa sepikoda Meelis Talu (ekskursioon): 50 38 676
Karksi mõis	43 55 527	Karksi Kultuurimaja	Jah	Tiikidega kujundatud park.	Härraste maja on hävinenud. Kõrvalhoonetest on säilinud aidahoone ja valitsejamaja.	Mõis kuulus Lievenitele. Mõisa ajalugu ulatub 17. sajandisse.	
Uue-Kariste mõis	43 59 234	Uue-Kariste raamatukogu, Sidejaoskond	Jah	Hooldatud	Peahoone on hävinenud. Kõrvalhooned eravalduses (veski ja sepikoda).	Hooned pärinevad 19. sajandist.	

Morna mõis	43 55 527	Eravaldukes	Ei	Hooldamata	Kõrvalhooned lagunevad	Hooned 19.sajandist.	
Polli mõis	56 43 190 672 10 94	Eravaldukes (Konsultatsioonibüroo Lainurm & Ko)	Jah, kokkuleppel.	Park asub Halliste-Karksi ürgorus. Seal asub ka Kutsiku oja.	Kõrvalhoonetest on osa eravaldukes. Lagunevad.	Esiialgu olu Polli vaid Karksi karjamõis, iseseisvaks mõisaks sai see alles 1720. aastate lõpul.	
Suure-Kõpu mõis	43 96 622	Kõpu Põhikool	Jah, aga mitte kooliajal. Mõisapäevade ajal.	Park võtab enda alla umbes 8 hektarit. Seda liigendava nii eriilmelised puurühmad kui ka avarad väljakud.	Valitsejamaja, mitu veskit, oma telliselööv, ketruskoda ning kõrtsid.	1593. aastaks viidi mõis üle Mõisakülalt Kõppu. Põhjus miks seda tehti pole päris selge. Algselt kuulus mõis Jacob de la Gardie'le.	
Olustvere mõis	43 74 280 loss@alex.vil.ee	Olustvere Teenindus- ja Maamajandus kool, turismiinfokeskus	Jah	Kolme kilomeetri pikkune puiestee.	Aida- ja laohooned. Endiste tallide lahmakas nelinurk, suur karjahoov. Enamik kõrvalhooneid on püstitatud alles 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses.	Mõis rajati Olustverre orduaja lõpul. Oma praegusele kohale asutas Olustvere mõisa Valentin Schilling.	

Loodi mõis	50 44 314	Eravaldues	Ei	Park on kaitse all. Barokkstiilis.	Valitsejamaja, meierei, laudakompleks, nikerdustega puukuur.	Häärber on pärit 18. sajandist. Mõis kuulus algselt von Bockidele.	
Kõo mõis	43 78 530	Eravaldues	Ei	Park on vähesäilinud. Korrast ära.	Mõned kõrvalhooned on säilinud enam-vähem, kuid need on väga lagunened. Ait. Majandushooned rekonstrueerimisel.	Mõis on asutatud 1670. aastatel Põltsamaa lossi omaniku Wolmar Wrangeli poolt.	
Heimtali mõis	43 54 811	Raudna Põhikool	Jah, mõisapäevade ajal. Muul ajal pole külastatav.	Park on korrastatud.	Kõige paremini on säilinud juustukoda. Lõplikult pole hävinud ka ringtall.	Esimest korda mainiti Heimtali mõisa 1528. aastal. Heimtaliks nimetati mõis 1789. aastal. Ametlikult leidis nimi kinnitust 4 aastat hiljem. Praeguse peahoone ehitamist alustati 19. sajandi algul.	

Pärsti mõis	43 54 811	Pärsti Põhikool	Jah, mõisapäevade ajal.	Avar looduspark. Park hõlmab Veski ja Pärsti järve ümbrust.	Viinaköök, valitsejamaja, laut, ait, kuivati, moonakatemaja. Jääkelder-ilma katusega.	Pärsti mõis oli olemas juba enne Liivi sõda. 16. sajandil oli valdus Kurzide käes. Suur osa praegu säilinud hooneid on püstitatud Friedrich von Stryki ajal. Mõisa häärber on ehitatud 1872. aastal vana, hävinud härrastemaja kohale.	
Peetri mõis	56 200 300	Eravaldus	Jah, kokkuleppel.	Enam-vähem	Tõllakuur	Kuulus algselt Friedrich Frommhold von Sieversile. Mõis valmis 1910. aasta paiku.	
Väikemõisa mõis	43 43 043	Väikemõisa Väikelastekodu	Jah, kokkuleppel	Hooldatud	Tall	Ajalugu algab 1890. aastate lõpust. Algelt kuulus	

						Maximilian von Tobienile.	
Välgita mõis	43 90 135	Eravaldukes	Ei	Puudub	Ait- kohandatud elumajaks. Laut- varemetes. Kuivati.	Kõige esimesed teated Välgita mõisa kohta pärinevad 1599. aastast. Mõisahoonde ehitati 18. sajandi keskel. Viimane rentnik oli Hans Mitt.	Välgita mõis on palktare, mille ehitamisel ei ole kasutatud ei saagi ega raudnaelu. Välgita mõis on üks vanemaid säilinud puitmaju Eestis.
Peetrimõisa mõis	43 90135	Eravaldukes	Jah	Puudub	2 suurt loomalauta.	Valitsejamaja on ehitatud 150 aastat tagasi.	
Lahmuse mõis	43 71 293	Lahmuse Eriinternaatkool	Jah, kokkuleppel	Pargis asub veskijärveke.	Ait, tõllakuur, valitsejamaja, tall, vesiveski (algsel kujul, eravaldukes), sigala.	Mõisa asutaja on poolakas Alexander Trojanowski. Wilhelm Bockile läks mõis üle 1599. aastal.	
Kärstna mõis	43 66 230	Kärstna Põhikool	Jah, kokkuleppel.	Ilus, korrastatud park	Korras	Kärstnast kujunes omaette mõisavaldukes 1678. aastal.	Mõisnike matusepaik- Kärstna Lõvi. Vana kabeli varemed.

						Kärstna mõisa ehituse aeg jääb kuskil 18. sajandisse.	
Uue Suislepa mõis	43 66 230	Suislepa Lasteaed-Algkool	Jah	Korrastatud	Majandushooned, viljapuuaid. Valitsejamaja, ait, härrastemaja, töllakuur.	Uue-Suislepa mõis tekkis pärast seda, kui tsaar Paul I jagas kroonu valduse Suislepa kahte ossa. Suurema osa sellest sai endale tsaari soosik krahv Ernst Reinhold Mengeden.	Suislepast on pärit õunasort.
Vana-Võidu mõis	43 25 132	Viljandi Ühendatud Kutsekeskkool	Jah	Park on korrastatud.	Sammastega ait. Õunakelder- viletsas seisus, karjakastell-taastamisel, aednikumaja ja laudad.	Esimesed teated pärinevad aastast 1507. 1834. aastal ostis mõisa Constantin von Styrk, kellest sai mõisa peamine väljaehitaja. Styrkide käes	

						oli mõis kuni selle riigistamiseni 1919. aastal.	
Tusti mõis	43 94 390	Eravaldukes	Jah	Park hooldatud ja korrastatud. Järv.	Mõisahoone on hävinud. Säilinud on vaid karjakastellvaremetes, restaureerimisel, ja sepikojahoone.	Teated Tusti mõisa kohta pärinevad 18. sajandist. Tusti mõis oli kaua aega Viljandi mõisa karjamõis. Omaette mõisaks eraldus 1878.aastal. Viimane omanik oli Tartu teadlane Karl Schlossmann.	